

комплексів «Горгани», «Срібні роси» запропонували для громадян України, які сповідують іслам спеціальні умови розміщення, халяльне меню (постачальники продуктів мають відповідні сертифікати, придбано окремий посуд для приготування їжі за усіма ісламськими нормами). У готелі створили місце для молитов, забезпечили високі вимоги до особистої гігієни послідовників ісламу (сантехніка, окрема сауна). Для жінок-мусульманок запропонували послуги інструктора з гірськолижного спорту – жінки, відповідно до мусульманських традицій.

Отже, Україна за рівнем розвитку халяльної готельної індустрії посідає одне з останніх місць у світі. Деякі великі компанії, наприклад Best Western, вже давно відкрили свої мережі спеціальних готелів. Проте, важливо, що надання послуг за нормам шариату наближує українські готелі до міжнародного рівню та надає можливість розвивати халяльний туризм в Україні. Врахування релігійних особливостей мешканців регіону Близький Схід та інших ісламських держав сприятиме розвитку туристичного ринку України.

Список використаних джерел:

1. Число мусульман в Украине увеличится втрое. Електронний ресурс. – Режим доступу <https://inforesist.org/chislo-musulman-v-ukraine-uvlichitsya-vtroe/>
2. Global Muslim Travel Index 2018. Електронний ресурс. – Режим доступу GMITI-Report-2018-web-version
3. Проект HALAL KARPATY создает культуру отдыха для мусульман в Карпатах. Електронний ресурс. – Режим доступу [//islam.in.ua/ru/obshchestvo/proekt-halal-karpaty-sozdaet-kulturu-otdyha-dlya-musulman-v-karpatah](http://islam.in.ua/ru/obshchestvo/proekt-halal-karpaty-sozdaet-kulturu-otdyha-dlya-musulman-v-karpatah)

Федорова О.В.,

кандидат філологічних наук, доцент,
Хмельницька гуманітарно-педагогічна
академія,
м.Хмельницький

СИНТЕЗ ПОЕЗІЇ ТА ТАНЦЮ В КУЛЬТУРІ АФРО-АМЕРИКАНЦІВ

Культура та мистецтво афро-американців є унікальним феноменом, що традиційно привертає увагу як поціновувачів, так і дослідників. І тих, і інших передусім приваблюють такі риси афро-американської культури, як демократичність, автентичність та емоційність. Усі ці риси сприяли синтезу в афро-американській культурі не лише традицій та надбань різноманітних етносів, народів та навіть рас, а й сплаву різних видів мистецтва в унікальне

явище, що не має аналогів в інших культурах, – джаз. Джаз – це не просто музика, танець чи поезія, це сплав слова, звуку та руху.

Поезія джазу як жанр зародилась в епоху Гарлемівського відродження. Поезія джазу як синтез мистецтв є надзвичайно символічною. Поряд з численими музичними символами (мелодіями, піснями, музичними інструментами) у текстах даного жанру часто зустрічаються феномени ще одного виду мистецтва, який є невіддільним від творчої спадщини Гарлемівського відродження – мистецтва танцю джазу.

Батьківщиною джаз-танцю є Африка, а його творцями – афро-американці. Негритянські мелодії і ритми, разом з чорношкірими рабами проникли в Америку, увібрали в себе фольклорні ознаки багатьох народів, що жили в США, і внаслідок сформувався унікальний музичний та танцювальний феномен [1].

Об'єднують музичну та танцювальну течії джазу спільні принципи: імпровізація, поліцентрія та поліритмія (аналог музичної поліфонії). Танець, як і музика, в роки розквіту джазу був дуже різноманітним (кекуок, чарльстон, джиттербаг, бугі-вугі, лінді-хоп). Але умовно усі різновиди можна розділити на дві групи – блюз-джаз та бродвейський джаз. Кожен з цих танців має свою філософію та символіку, яка яскраво проявляється і у поезії джазу [1].

Блюз-джаз – повільний, чутливий та емоційний танець. Блюз-джаз висловлює самотність, сум, тугу та страждання. Висловлення таких емоцій у танці не є характерним для європейських народів, для яких танець – це скоріше вияв веселощів, святкового настрою, або інтимних почуттів любові та пристрасті. Але чорношкіра людина всі свої емоції передає засобами танцю. Народження чи смерть, весілля чи похорон – чорношкіра людина танцює. При цьому під танцем перш за все мають на увазі ритм. Ритм висловлює головну емоцію. Чути ритм – основне уміння для чорношкірого.

Отож, для митців джазу танець – природний стан, ще один голос, не менш промовистий, ніж спів чи гра на інструменті. Тому танець, спів та гра – пов'язані нерозривно:

Thump, thump, thump, went his foot on the floor.
He played a few chords then he sang some more [2].

Ритм блюз-джазу повільний, лінивий. Він є символом смутку та втоми, самотності. Важливим виразним елементом танцю є гойдання чи розхитування, яке заспокоює своєю монотонністю. Такі рухи можливо використовувати не тільки власне у танці, а й під час гри на саксофоні, трубі чи піаніно:

He did a lazy sway . . .
He did a lazy sway . . .
To the tune o' those Weary Blues.
Swaying to and fro on his rockety stool [2].

Прихильники джазу дуже сильно відчують ритм джазу, його емоційний посыл, одразу налаштовуються і починають повільно підтанцювати:

Listening to the greatest jazz ensemble
I swayed to the sounds of Nat King Cole [3].

Дуже важлива риса джаз-танцю – імпровізація. Вона помагає танцівникам відобразити світ. Імпровізаційність пов'язана з чутливістю та емоційністю. Лише чутлива людина здатна відчувати музику міста і висловлювати враження у танці. Душа у джазі живе в ритмі зі світом та тілом:

Take Harlem's heartbeat,
Make a drumbeat,
Put it on a record, let it whirl,
And while we listen to it play,
Dance with you till day—
Dance with you, my sweet brown Harlem girl [4].

Напротивагу блюз-джазу, що символізує печаль та смуток, **бродвейський джаз**, популярний у клубах, ресторанах та кабаре Гарлема, а потім і усю Америку та Європу, має зовсім інше символічне значення. Зародившись на Бродвеї у жанрі мюзиклу, бродвейський джаз став не просто запальним, емоційним танцем, а справжнім шоу, яскравим святом вогнів, рухів та музики [1].

На перший погляд такі нестримні веселощі, ілюмінація, феєрична музика, відверті костюми, не пасують трагічно-меланхолічним настроєм Гарлемівського відродження. Однак, вони є цілком логічним виявом афро-американського нескорення, оптимізму щодо свого майбутнього, прагнення забути про усі нещастя, повністю розчинитись у святі. Для колишніх африканців безперервне страждання неможливе, вони готові про все забути і жити далі:

In a deep song voice with a melancholy tone
I heard that Negro sing, that old piano moan—
«Ain't got nobody in all this world,
Ain't got nobody but ma self.
I's gwine to quit ma frownin'
And put ma troubles on the shelf. [2]»

Виконавці бродвейського джазу віддаються своєму танцю повністю, в очах танцівниць – відважний виклик, виклик усьому світу. Поет порівнює сміливий погляд танцівниці джазу з поглядом Єви у раю, а її вроду з красою Клеопатри у формі риторичного запитання, відповідь на яке вочевидь не на користь останніх:

In a Harlem cabaret
Six long-headed jazzers play.

A dancing girl whose eyes are bold
Lifts high a dress of silken gold.
Were Eve's eyes
In the first garden
Just a bit too bold?
Was Cleopatra gorgeous
In a gown of gold? [4]

В багатьох віршах відчутна гордість темношкірих американців за свій танець та свою расу. Предметом гордості є не гроші чи винаходи, політичні перемоги чи військові здобутки, а саме танець – символ расової приналежності, відмінності від білих, те, у чому афро-американці завжди є кращими:

'Me an' ma baby's
Got two mo' ways,
Two mo' ways to do de Charleston!
Da, da,
Da, da, da!
Two mo' ways to do de Charleston!
Soft light on the tables,
Music gay,
Brown-skin steppers
In a cabaret.
White folks, laugh!
White folks, pray!
'Me an' ma baby's
Got two mo' ways,
Two mo' ways to do de
Charleston !' [5]

Разом з тим танець джазу, як і музика джазу є символом опору, нескорення, повстання проти колишніх білих хазяїв. Джаз-танець – це бунт проти традицій класичного танцю, що символізує бунт і проти усталених соціальних норм:

...Screamed in the range of Dinah
& scatted «How High the Moon» with Ella Fitzgerald
As she blew roof off the Shrine Auditorium
Jazz at the Philharmonic
I cut my hair into a permanent tam
Made my feet rebellious metronomes [6]

Отож, поезія джазу як інтегральне мистецтво через символи танцю у своїх творах висловлює наріжні ідеї афро-американської культури: нескорену надію і життєлюбство та трагічну печаль. Мовні засоби джазових поезій створюють ритмічні, динамічні, звукові, кольорові образи, що синтезуються в цілісний портрет афро-американця – творця унікальної культури.

Список використаних джерел:

1. Фейертаг Владимир. Джаз. Энциклопедический справочник / Владимир Фейертаг. — СПб. : Скифия, 2008. — 696 с.
2. Langston Hughes. The Weary Blues [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://www.poets.org/poetsorg/poem/weary-blues>
3. Angela Brown. Must be the Music [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://www.poemhunter.com/poem/must-be-the-music-69/>
4. Langston Hughes. Juke Box Love Song [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://hellopoetry.com/poem/335/juke-box-love-song/>
5. Langston Hughes. Negro Dancers [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://www.poemhunter.com/poem/negro-dancers/>
6. Jayne Cortez. Jazz Fan Looks Back [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://www.poets.org/poetsorg/poem/jazz-fan-looks-back>

Черкесова І.Г.,

професор, заслужений діяч мистецтв
України, професор кафедри дизайну,
факультет мистецтв ВП «МФКНУКіМ»,
м. Миколаїв

ВІЗУАЛЬНА УКРАЇНСЬКА МОВА: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Проблеми візуальної української мови, на жаль, не помітні на перший погляд, але дуже вагомі на шляху культурного розвитку держави Україна на міжнародному рівні. Наша епоха визначається як інформаційна. Інформація – це текст. Текст – це слова. Слова – це букви (літери). Букви (літери) – це шрифт. Саме шрифт, стиль його графічного накреслення, є нашим предметом дослідження. У сьогоднішній гостро постало питання: чи є український шрифт?

У своїх виступах славетний український шрифтар і графік Василь Якович Чебаник зазначає нагальну потребу у створенні й впровадженні у цифрових формах для користувачів гарнітури саме українських шрифтів. Знаний митець розробив унікальний шрифт «Рутенія», який оцифровано у кількох форматах. [4;5] Але потрібна державна воля, щоб інсталиювати форми шрифту «Рутенія» у комп'ютерні системи усіх закладів (владних, навчальних, культурних тощо) України.

В. Я. Чебаник вперше про абетку українського шрифту почув ще у далекому 1971 р. на Міжнародному ляйпцигському книжковому ярмарку під час бесіди з відомим у світі теоретиком і практиком шрифтової галузі Альбертом Капром. Відомий митець запитав у Чебаника, чому не розвивається українська абетка? Український митець більше сорока років після цього